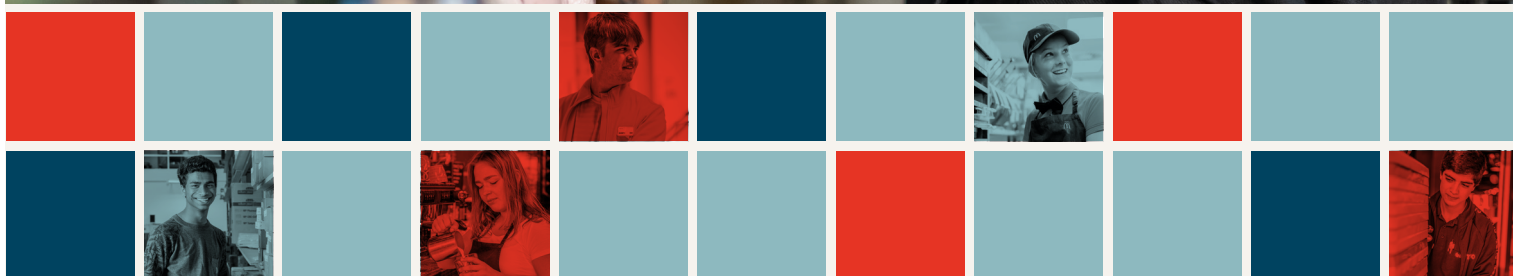

EVALUERINGSRAPPORT FOR JOBPATRULJEN 2022

JOBPATRULJEN
FAGBEVÆGELSEN - VI GØR DIG STÆRKERE!

OM JOBPATRULJEN

Jobpatruljen er en oplysningsindsats, der skal styrke arbejdsforholdene for 13-17-årige på deres fritidsjob.

Hver sommer besøger Jobpatruljen virksomheder i hele landet. Vi oplyser arbejdsgivere og fritidsjobbere om, hvilke love og regler der gælder, når unge under 18 år har et arbejde. Jobpatruljen forsøger at nå ud i hele landet – både til større byer med høj koncentration af fritidsjobbere og mere tyndt befolkede områder.

Jobpatruljen vejleder hele året rundt børn og unge, forældre, arbejdsgivere og lærere via en brevkasse på www.jobpatruljen.dk og hotlinen 8024 1010.

Jobpatruljen varetages af fagforeningerne 3F og HK med støtte fra en bred række af fagforeninger under Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH).

Jobpatruljen er drevet af frivillige kræfter. Det er et mål for Jobpatruljen at favne bredt blandt alle frivillige med faglig interesse. Takket være holdet af dygtige frivillige kommer Jobpatruljen ud i alle afkroge af landet med budskaberne. Alle, der har en interesse i at give de yngste på det danske arbejdsmarked en god start på arbejdslivet, er velkomne i Jobpatruljen. Kontakt os på jobpatruljen@jobpatruljen.dk eller tlf. 8024 1010.

Læs mere om Jobpatruljen og love og regler for fritidsjobbere på jobpatruljen.dk

RESUMÉ

Jobpatruljen kører hver sommer en oplysningskampagne, hvor vi møder de 13-17-årige på deres fritidsjob og taler om løn, arbejdsforhold og rettigheder på arbejdsmarkedet.

I år har Jobpatruljen besøgt ca. 6.000 virksomheder i hele landet og talt med 2.469 unge. Det giver et unikt indblik i fritidsjobbernes forhold på det danske arbejdsmarked.

Denne rapport er baseret på de 2.398 interviews, der gav konsistente data.

Afdeling	Interviews
Hovedstaden inkl. Nordsjælland og Bornholm	594
Sjælland inkl. Lolland og Falster	606
Fyn inkl. Fredericia	234
Sydjylland	332
Midt- og Vestjylland	245
Østjylland	149
Nordjylland	238
Total	2398

Figur 1: Antallet af interviews med unge 13-17-årige foretaget af Jobpatruljen i 2022 fordelt på geografiske områder.

For spørgsmål om rapporten og Jobpatruljens arbejde, kontakt Jobpatruljen på jobpatruljen@jobpatruljen.dk

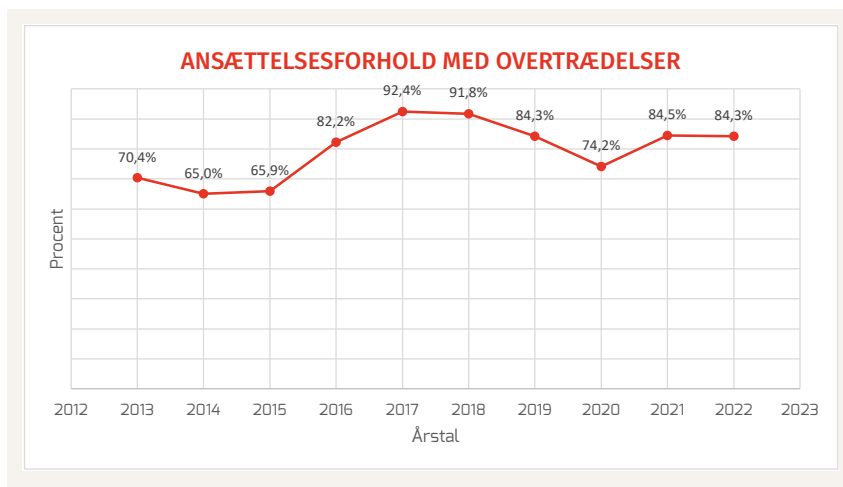

RESULTATER FRA JOBPATRULJEN

REGELBRUD

Vores undersøgelser viser, at der de seneste ti år generelt ikke er sket en forbedring i andelen af unge, der oplever et eller flere brud på rettighederne i deres ansættelsesforhold. Resultaterne viser igen i år, at forholdene for unge på arbejdsmarkedet ikke er, som de burde være. I 2022 er det 84,3% af de adspurgte unge der oplever et eller flere brud på rettighederne i deres ansættelsesforhold og kun 15,7% har et ansættelsesforhold, hvor alle regler og love tilsyneladende bliver overholdt. Generelt ses en lille forbedring siden sidste år, men niveauet er stadig højere end i 2020.

Mange af de overtrædelser, som vi registrerer, er mindre overtrædelser. Det er dermed ikke alle 84,3%, der indeholder grove overtrædelser. Dog er der stadig tale om brud på regler, som burde være overholdt.

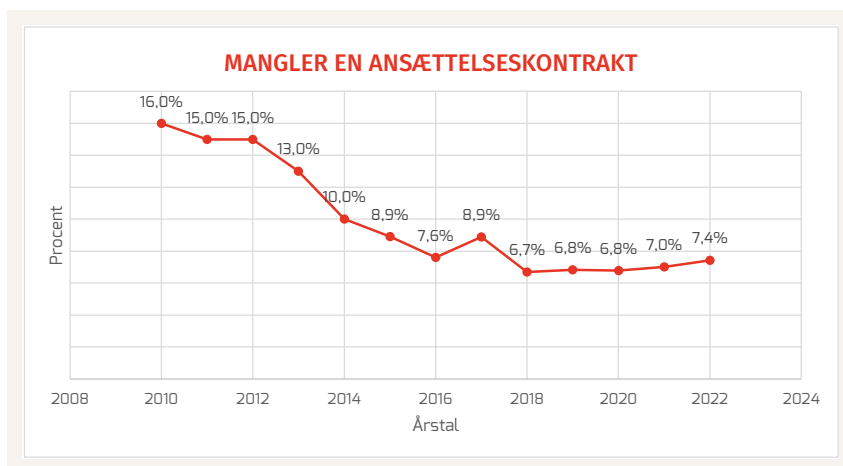

Figur 2: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der har oplevet et eller flere brud på rettighederne i deres ansættelsesforhold.

ANSÆTTELSE ANSÆTTELSESKONTRAKT

Ifølge loven har man krav på en ansættelseskontrakt, når man har en gennemsnitlig ugentlig arbejdstid på 8 timer eller mere, og man har været ansat i mere end en måned. Hvis man fra begyndelsen ikke har en ugentlig arbejdstid, der overstiger 8 timer, har man krav på en ansættelseskontrakt, såfremt man inden for de seneste 4 uger har haft en gennemsnitlig ugentlig arbejdstid, der overstiger 8 timer. Jobpatruljen anbefaler dog altid, at unge efterspørger en ansættelseskontrakt, uanset hvor mange timer de arbejder om ugen. Så har alle parter en skriftlig aftale om ansættelsen.

Et tilbageblik på Jobpatruljens resultater viser en generel tendens til, at færre unge mangler en ansættelseskontrakt og at udviklingen går i den rigtige retning. Siden 2018 har vi dog set en stigning i andelen af unge, der arbejder uden ansættelseskontrakt. I år viser vores undersøgelse, at 88,8% af de adspurgte unge har en ansættelseskontrakt. 7,4% af de unge arbejder uden ansættelseskontrakt, hvoraf 5,4% har krav på en kontrakt ifølge loven. 2,7% af de adspurgte unge ved ikke, om de har en ansættelseskontrakt.

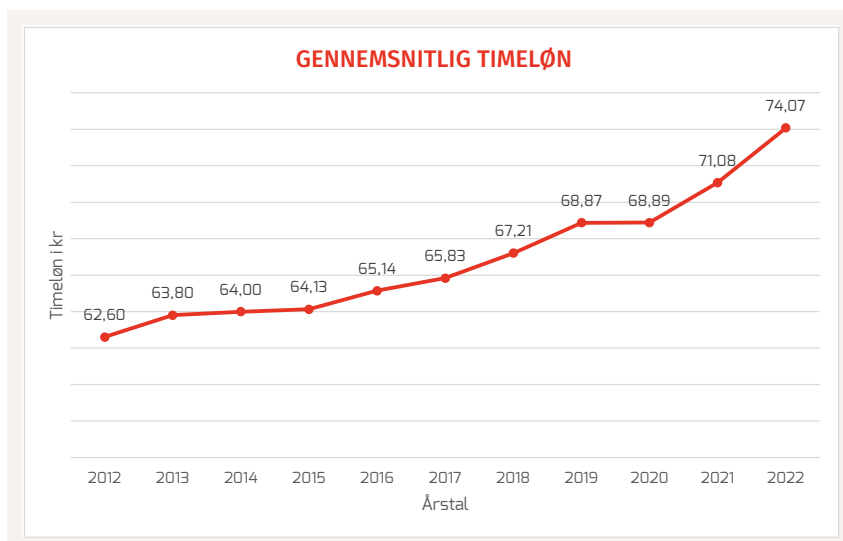
Figur 3: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der arbejder uden en ansættelseskontrakt.

LØN

I Danmark er der ingen lovbestemt mindsteløn, heller ikke for unge under 18 år. Det er overenskomsterne, der fastsætter lønnen og eventuelle tillæg. Derfor afhænger lønnen bl.a. af, om arbejdspladsen har indgået en overenskomst med en fagforening eller ej.

I år ser vi en stigning i den gennemsnitlige timeløn for de 13-17-årige. En forklaring kan være, at flere unge end tidligere arbejder under overenskomstmæssige forhold.

Figur 4: Udviklingen i den gennemsnitlige timeløn i kr. for unge mellem 13-17 år.

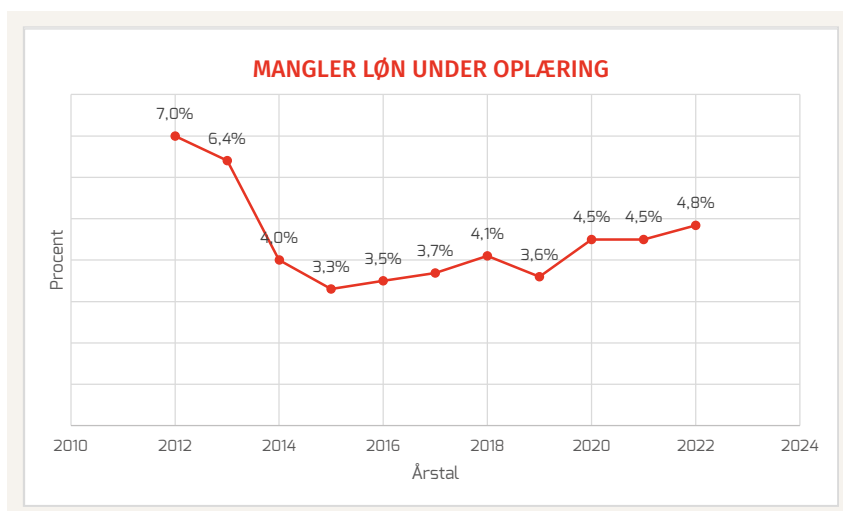
Du kan se en oversigt over lønsatserne for arbejdspladser med overenskomst på: <https://www.jobpatruljen.dk/lonsatser/loensatser/>

LØN UNDER OPLÆRING

Mange unge bliver ansat 'på prøve' eller 'under oplæring'. I de seneste år er der sket en stigning i andelen af unge, der arbejder gratis, mens de er under oplæring. Vores undersøgelse viser, at 4,8% af de unge 13-17-årige ikke får løn under oplæring, og at andelen er steget de seneste år.

I Jobpatruljen mener vi fortsat, at det er en selvfølge, at man skal have løn for det arbejde, man udfører, uanset om man er ny eller erfaren på en arbejdsplads.

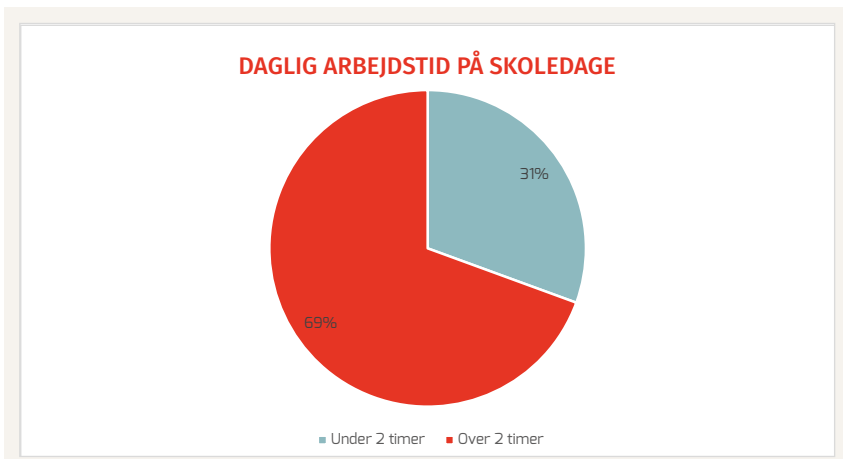
Figur 5: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der mangler løn under oplæring.

ARBEJDSSTID OG HVILETID

ARBEJDSSTID I SKOLEPERIODER

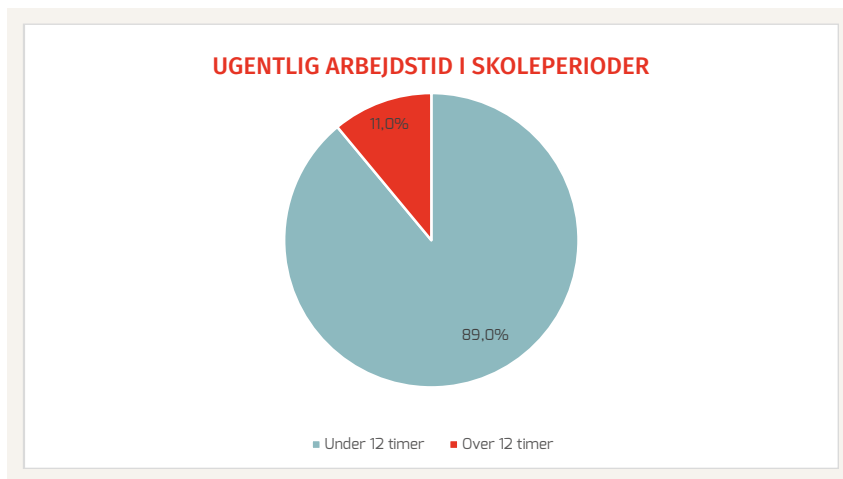
Når man er omfattet af undervisningspligten, gælder der særlige regler om arbejdstid. Man må maks. arbejde 2 timer på en skoledag. Vi har derfor spurgt de unge, som er omfattet af undervisningspligten, hvor lange deres vagter maksimalt er på hverdage i skoleperioder (i timer på én dag). Her er det over 2/3 af de unge, der svarer, at de har vagter, som varer længere end de tilladte 2 timer på en skoledag.

Figur 6: Maksimale vagter på skoledage i timer på én dag for unge, som er omfattet af undervisningspligten.

Når man er omfattet af undervisningspligten, må den ugentlige arbejdstid maks. være 12 timer på uger med skoledage. Vi har derfor også spurgt de unge, som er omfattet af undervisningspligten, hvor mange timer de arbejder i gennemsnit pr. uge i skoleperioder. Vores undersøgelse viser, at den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er på 7,6 timer på uger med skoledage. Vores undersøgelse viser også, at 11,0% af de unge, som er omfattet af undervisningspligten, arbejder mere end 12 timer om ugen i gennemsnit.

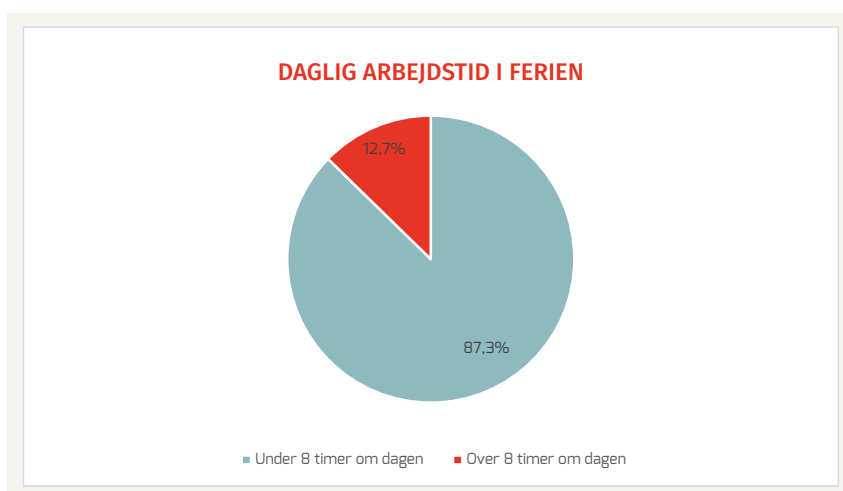
Figur 7: Maksimale vagter på skoledage i timer på én dag for unge, som er omfattet af undervisningspligten.

ARBEJ DSTID I FERIE

Lovgivningen fastsætter også særlige regler for den daglige og ugentlige arbejdstid på skolefridage. I Jobpatruljen oplever vi, at mange unge arbejder meget i sommerferieperioden. Derfor har vi spurgt de unge 13-17-årige, hvor lange deres vagter er og hvor mange timer de arbejder i gennemsnit pr. uge i ferieperioden. 13-14-årige må maksimalt arbejde 7 timer om dagen på skolefridage og 15-17-årige, som er omfattet af undervisningspligten, må maksimalt arbejde 8 timer om dagen på skolefri dage. Vores undersøgelse viser, at blandt de unge 15-17-årige er der 12,7%, der arbejder mere end 8 timer om dagen i ferien.

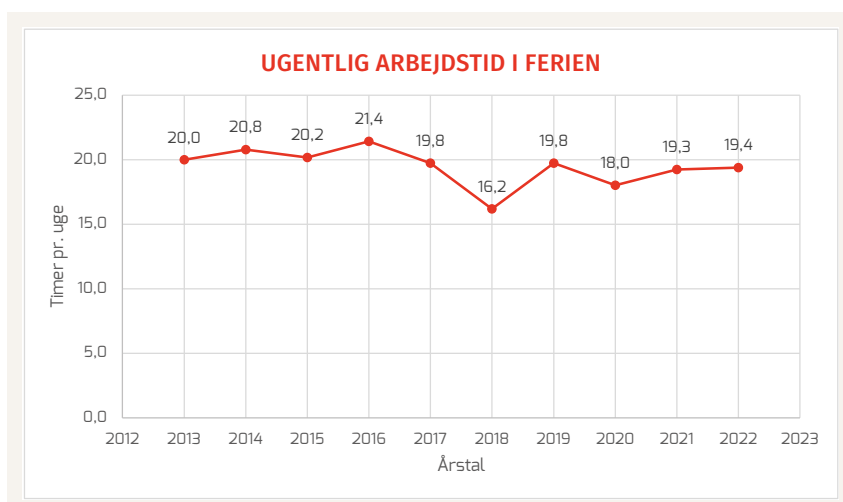
Figur 8: Den maksimale længde af vagter i ferieperioden (i timer på én dag) blandt unge 15-17-årige, som er omfattet af undervisningspligten.

Lovgivningen fastsætter også særlige regler for den ugentlige arbejdstid på uger uden skole. For 13-14-årige må den ugentlige arbejdstid ikke overstige 35 timer på skolefri uger. For 15-17-årige, som er omfattet af undervisningspligten, må den ugentlige arbejdstid ikke overstige 40 timer på skolefri uger.

Vores undersøgelse viser, at den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid i ferien har været nogenlunde stabil de seneste ti år. Ser vi på de seneste fem år, er der dog sket en stigning.

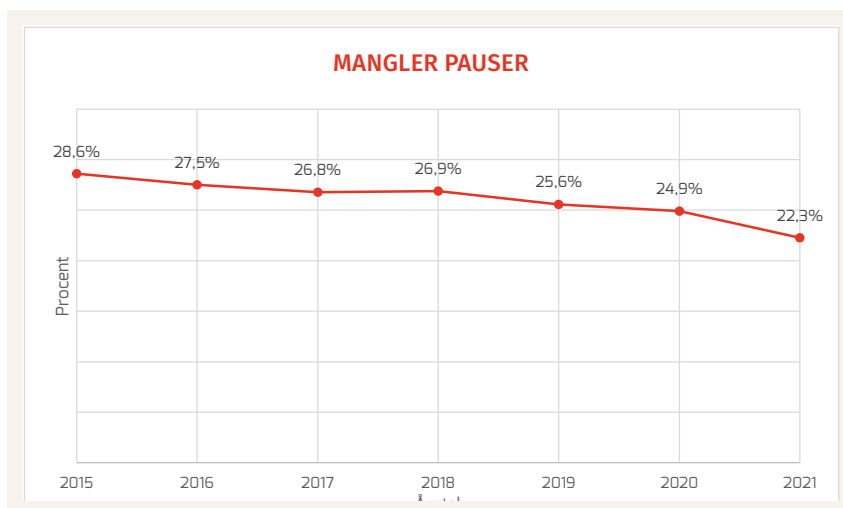
Figur 9: Udviklingen i 13-17-åriges gennemsnitlige ugentlige arbejdstimer i ferien.

PAUSER

Lovgivningen giver unge under 18 år ret til minimum 30 minutters pause, hvis arbejdsdagen overstiger 4,5 timer. Vores undersøgelse viser, at der er sket et fald i andelen af unge, der mangler pause, og at udviklingen over årene går i den rigtige retning. Det er dog stadig over hver femte unge under 18 år, der ikke får den pause, som de ifølge loven har krav på. Det niveau er stadig uacceptabelt højt.

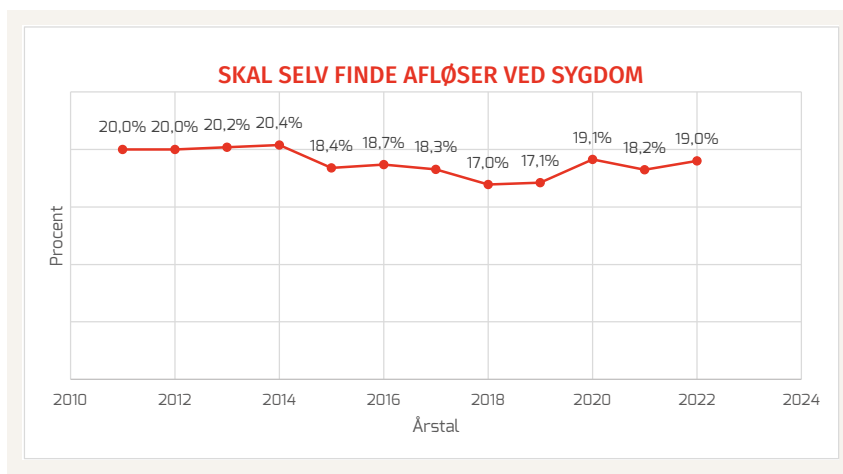
Figur 10: Udviklingen i andelen af unge, der mangler pause.

Du kan læse mere om reglerne for arbejdstid og hviletid på vores hjemmeside under <https://www.jobpatruljen.dk/regler/arbejdstid-og-hviletid/>

SYGDOM AFLØSER VED SYGDOM

Det er arbejdsgiverens ansvar at finde en afløser, når man er syg. Vi hører desværre ofte i henvendelserne til vores hotline og brevkasse, at mange arbejdsgivere lægger ansvaret for at finde en afløser ved sygdom over på de unge selv. Mange unge vil gerne hjælpe og være fleksible, når de ved, at det måske går ud over kollegerne at melde sig syg, men vagtplanlægning er et ledelsesansvar. Det skal også nævnes, at de unge risikerer at frasige sig retten til at få løn under sygdom, hvis det fejlagtigt ikke registreres som sygdom, men som en byttet vagt. Vores undersøgelser viser de seneste ti år, at der ikke er sket store ændringer i andelen af unge, der selv skal finde afløser. I år viser vores undersøgelse desværre også, at andelen af unge, der selv skal finde afløser ved sygdom er steget siden sidste år, og at andelen stadig er højere end 2018 og 2019. Det er en bekymrende udvikling.

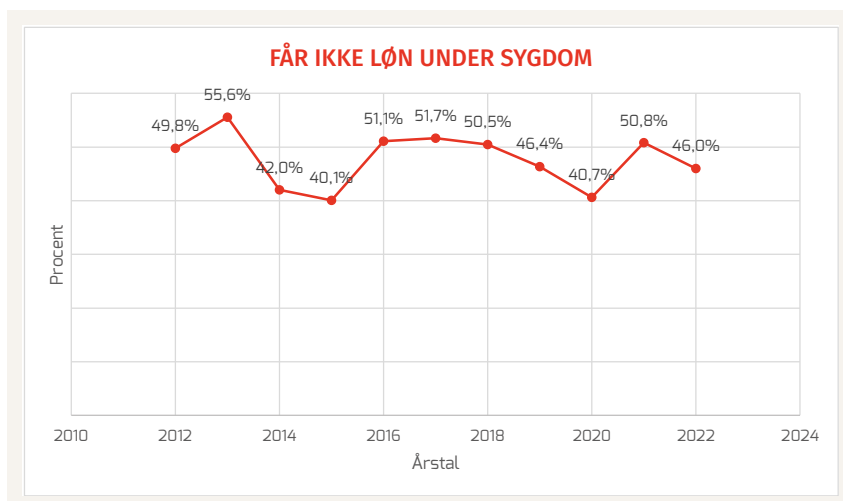

Figur 11: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der selv skal finde en afløser ved sygdom.

LØN UNDER SYGDOM

Det er ikke alle unge, der har ret til løn under sygdom. Man har ret til løn under sygdom, når man lever op til bestemmelserne i Funktionærloven eller hvis det er skrevet i overenskomsten eller ansættelseskontrakten. Man er omfattet af Funktionærloven, når man arbejder mere end 8 timer om ugen i gennemsnit og arbejder i f.eks. butik, supermarked, på kontor eller på lager med kundekontakt. Figur 12 viser derfor kun de unge, som er omfattet af Funktionærloven.

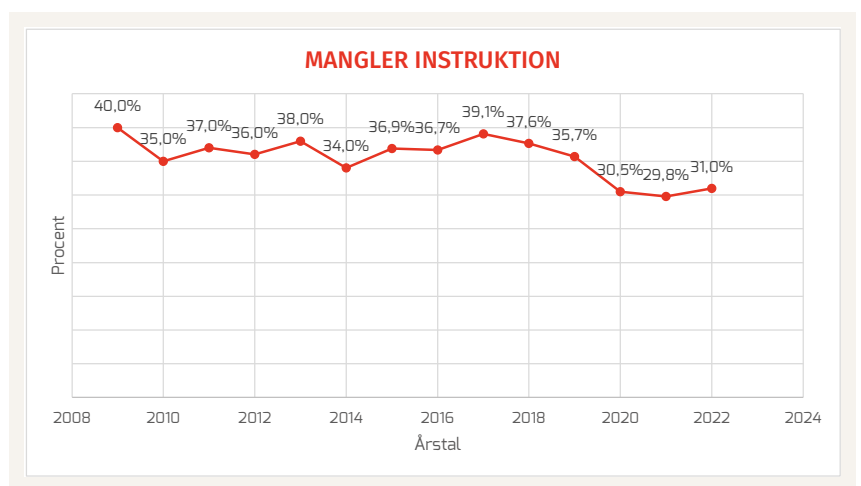
Figur 12: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der ikke får løn under sygdom, selvom de er berettigede til det.

ARBEJDSMILJØ INSTRUKTION

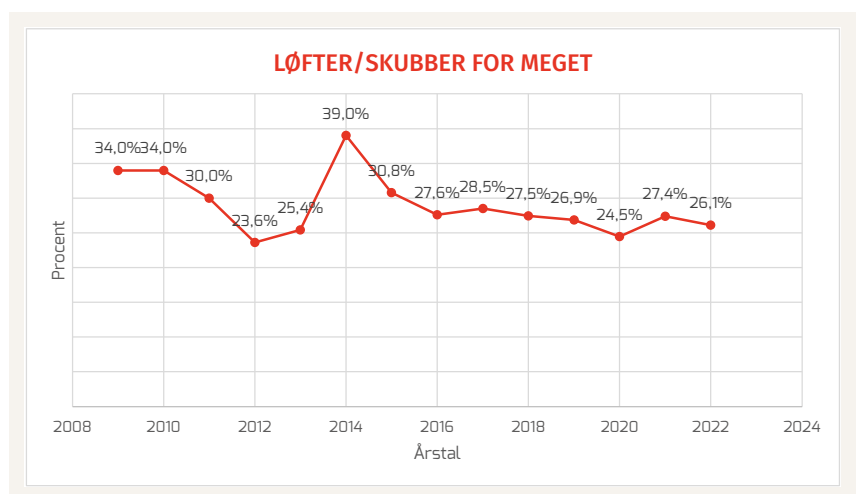
Arbejdsmiljøloven fastslår, at arbejdsgiveren har pligt til at sørge for, at de ansatte får nødvendig oplæring og instruktion i at udføre arbejdet på en farefri måde. Arbejdsmiljøloven fastsætter desuden særlige regler for unge under 18 år, hvor der skal tages et særligt hensyn. Risikoen ved ikke at oplære og instruere fritidsjobbere i at udføre arbejdet på en farefri måde er, at de kan få arbejdsskader. Det er vanskeligt at sige, om der er en sammenhæng mellem andelen af arbejdsskader og manglen på instruktion. Vores undersøgelse viser, at andelen af unge 13-17-årige, der mangler instruktion, er relativt høj og har været det i mange år. I 2022 er der sket en lille stigning siden sidste år i andelen af unge, der mangler instruktion. Det er næsten 1/3 af alle unge, der ikke får den nødvendige instruktion i at udføre arbejdet.

Figur 13: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der mangler instruktion i tunge løft, træk, brug af maskiner, brug af kemikalier m.m.

LØFT OG SKUB

Arbejdsmiljøloven fastsætter regler for, hvor meget unge under 18 år må løfte og skubbe. Unge må maksimalt løfte op til 12 kg og trække eller skubbe op til 250 kg. Ser man på udviklingen de eneste ti år, er der alt i alt ikke sket et markant fald i andelen af unge, der løfter og/eller skubber for meget. 2021 var der sket en stigning i andelen. I år ser vi heldigvis igen et lille fald. Det er stadig en større andel end i 2020. Det er over hver 4. unge under 18 år, der løfter og/eller skubber for meget.

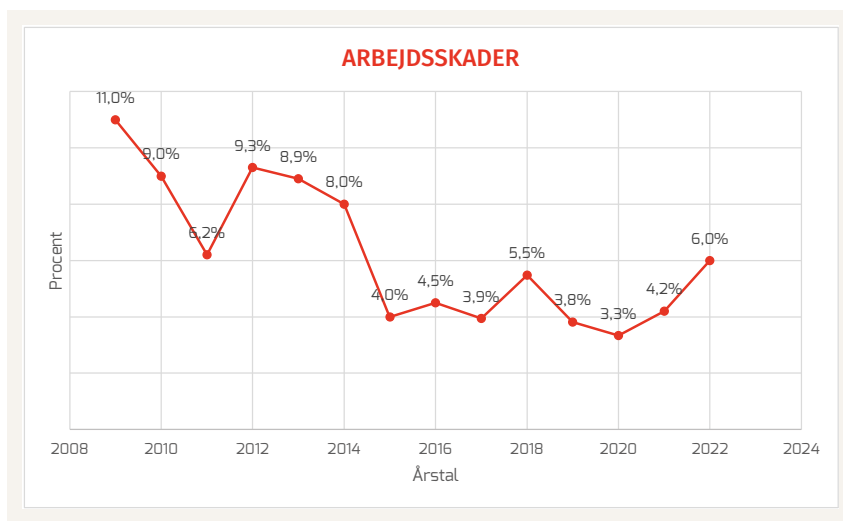

Figur 14: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der løfter og/eller skubber mere end tilladt.

Du kan læse mere om reglerne for løft og skub for unge under 18 år på Jobpatruljens hjemmeside under <https://www.jobpatruljen.dk/regler/loeft-og-skub/>

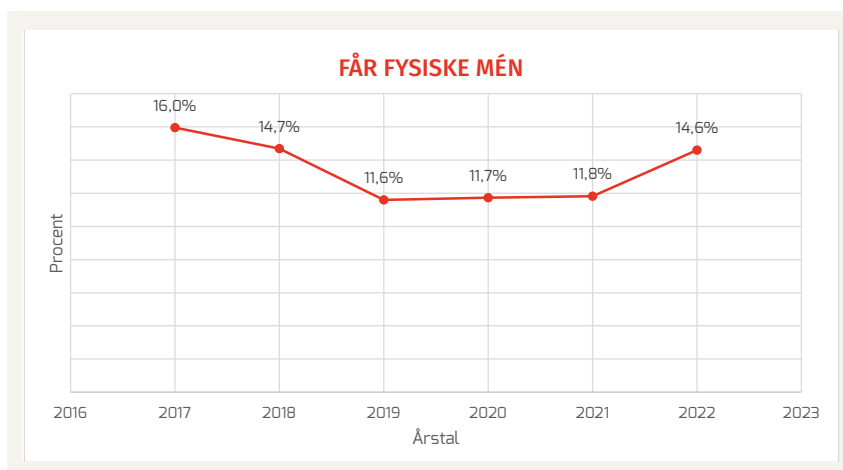
ARBEJDSKADER OG FYSISKE MÉN

Jobpatruljen fokuserer år efter år på, om unge løfter og skubber for meget, når de går på arbejde. Det kan nemlig have alvorlige konsekvenser for resten af de unges arbejdsliv og liv i det hele taget. Jobpatruljen har derfor de seneste år undersøgt, om de unge 13-17-årige får arbejdsskader og fysiske mén af at gå på arbejde. I denne undersøgelse registreres en arbejdsskade, hvis den unge 13-17-årige er kommet til skade på arbejdet, og når skaden har medført lægebesøg og/eller fravær fra arbejdet. Siden 2020 har vi set en markant stigning i andelen af unge, der har oplevet at få en arbejdsskade af at gå på arbejde. I Jobpatruljen ser vi med stor bekymring på udviklingen, når mere end hver 20. har oplevet arbejdsskader.

Figur 15: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der er kommet til skade på arbejdet.

Fysiske mén kan for eksempel være ondt i ryggen, ondt i hovedet eller udslæt. I år ser vi en markant stigning i andelen af unge, der har oplevet at få fysiske mén. I Jobpatruljen mener vi ikke, at det kan være rigtigt, at næsten 15% af de unge 13-17-årige har oplevet at få fysiske mén af at gå på arbejde. Stigningen kan have en sammenhæng med den høje andel af unge, der løfter og skubber for meget.

Figur 16: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der får fysiske mén (ondt i ryggen, ondt i hovedet, udslæt eller lign.) af deres arbejde.

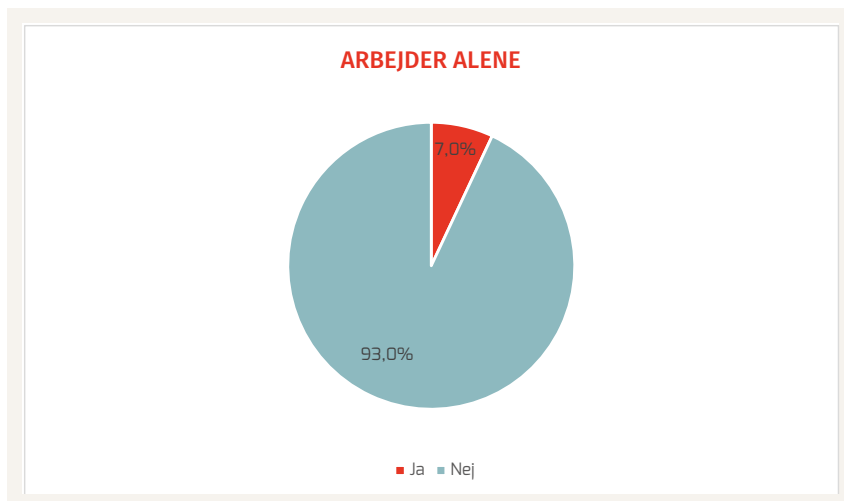
Du kan læse mere om, hvordan man undgår arbejdsskader på Jobpatruljens hjemmeside under <https://www.jobpatruljen.dk/regler/undgaa-arbejdsskader/>

ALENE PÅ ARBEJDET

Når man er under 18 år, skal man som hovedregel være under tilsyn af en person, der er fyldt 18 år, og som har den nødvendige indsigt i arbejdet. Det kan f.eks. være en kollega over 18 år eller en vagt. Vores undersøgelse viser, at det samlet set er 7,0% af de unge 13-17-årige, der er alene på arbejdet.

Figur 17: Andelen af unge 13-17-årige, der arbejder alene.

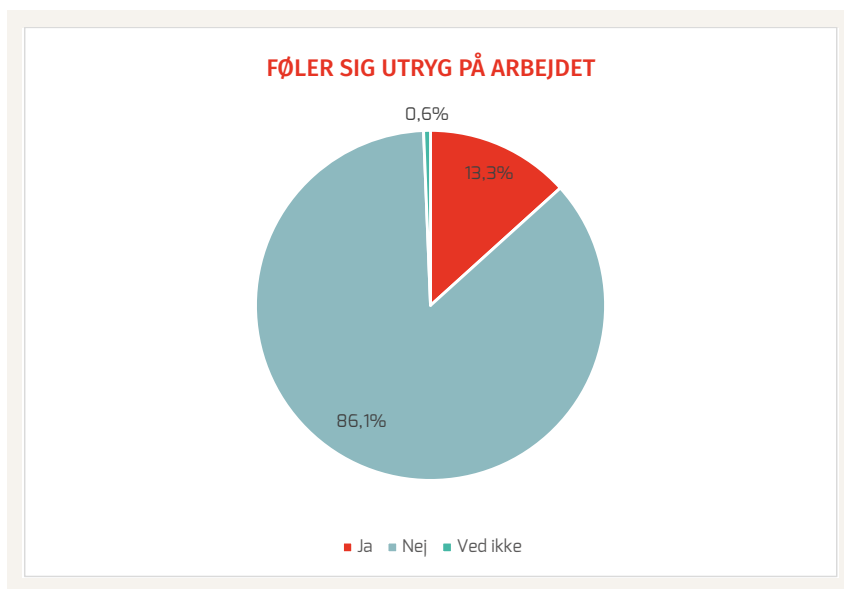

Du kan læse mere om reglerne for arbejde alene når du er under 18 år på Jobpatruljens hjemmeside under <https://www.jobpatruljen.dk/regler/arbejdstid-maa-du-vaere-alene-paa-job/>

UTRYGHED PÅ ARBEJDSPLADSEN

Der kan være mange årsager til, at unge 13-17-årige kan føle sig utrygge i deres arbejde. Nogle af årsagerne kan være, at man f.eks. arbejder alene, at der serveres alkohol eller der er særlig risiko for trusler eller vold. Når man er under 18 år, må man ikke arbejde alene inden for særlige tidspunkter, hvis jobbet indebærer en særlig risiko for vold. Vores undersøgelse viser, at 12,2% af de unge 13-17-årige føler sig utryg, når de udfører deres arbejde. I Jobpatruljen mener vi, at ingen unge skal føle sig utrygge, når de går på arbejde.

Figur 18: Andelen af unge 13-17-årige, der har oplevet at føle sig utryg, når de udfører deres arbejde.

ALKOHOL

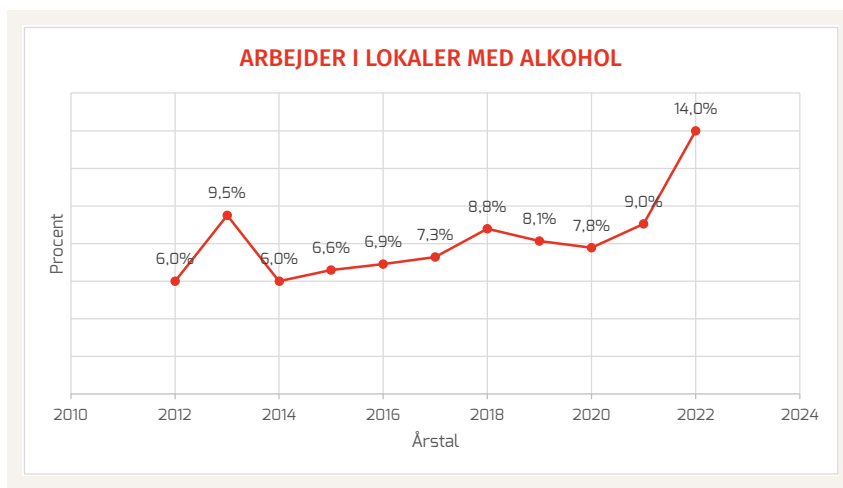
ARBEJDE I LOKALER MED ALKOHOL

Siden 1. juli 2017 er det ikke længere ulovligt for unge under 18 år at arbejde i lokaler, hvor der udskænkes alkohol. Det har ellers hidtil været ulovligt. Loven fastslår, at unge under 15 år ikke må arbejde i lokaler, hvor der bliver serveret alkohol. Men den nye lovgivning giver unge helt ned til 15 år mulighed for at servere alkohol i forbindelse med deres arbejde.

Hos en del af Jobpatruljens samarbejdspartnere har der været modstand mod den nye restaurationslov bl.a. pga. frygt for øget chikane af de unge – et emne, der fortsat er aktuelt. Af samme grund fortsætter vi med at undersøge området for at holde os opdaterede på de konsekvenser, som lovændringen måtte medføre.

Vores undersøgelser viser, at der i 2022 er sket en markant stigning i andelen af unge 13-17-årige, der arbejder i lokaler, hvor der udskænkes alkohol. Selvom det først er tilladt at arbejde i lokaler, hvor der udskænkes alkohol fra man er 15 år, har vi valgt at medtage unge helt ned til 13 år. Vores undersøgelse viser nemlig, at 3,6% af de unge, der arbejder i lokaler, hvor der serveres alkohol, er under 15 år.

Du kan læse mere om reglerne for at arbejde i lokaler med alkohol på Jobpatruljens hjemmeside under <https://www.jobpatruljen.dk/regler/arbejde-i-lokaler-med-alkohol/>

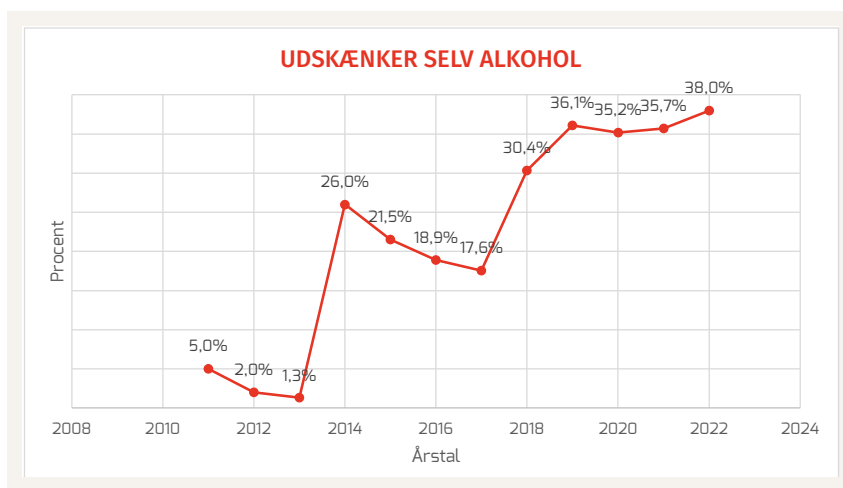

Figur 19: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der arbejder i lokaler, hvor der udskænkes alkohol.

SERVERING AF ALKOHOL

Med lempelserne i restaurationsloven i 2017, blev det lovligt for unge mellem 15 og 18 år, som ikke er omfattet af undervisningspligten, at servere stærke drikke. Det skal dog ske under opsyn af personer over 18 år. Det må også kun foregå på serveringssteder, hvis hovedformål er servering af mad, og hvor serveringen sker i forbindelse med servering af mad.

Figur 20 viser udviklingen i andelen af unge, der selv udskænker alkohol inden for restaurant-, café- og hotelbranchen. Her ser vi også en markant stigning i andelen af unge, der selv udskænker alkohol siden lempelserne i restaurationsloven i 2017. Vores undersøgelser viser også, at 6,0% af de unge, der selv udskænker alkohol, er under 15 år og omfattet af undervisningspligten, selvom det er ulovligt.

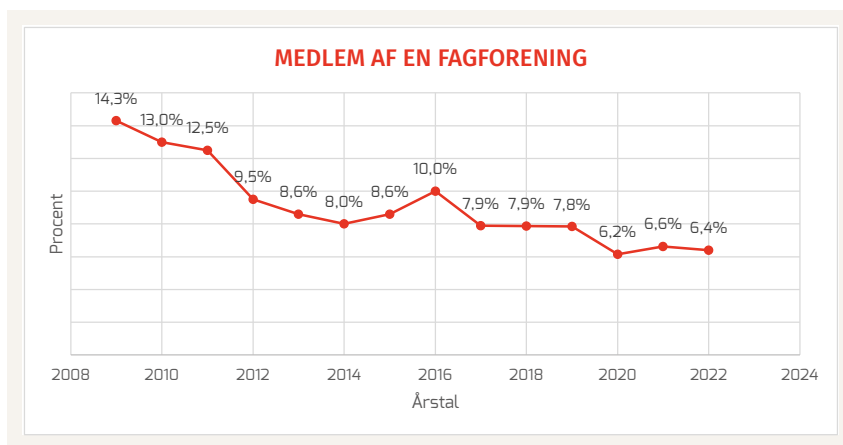
Figur 20: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der selv udskænker alkohol inden for restaurant-, café- og hotelbranchen.

FAGFORENINGSMEDLEMSKAB

Jobpatruljens undersøgelser viser, at der de seneste mange år er sket et markant fald i andelen af unge 13-17-årige, der er medlem af en fagforening.

Konklusionerne i denne rapport viser, at der er masser af overtrædelser af de unge 13-17-åriges rettigheder i deres fritidsjob. Henvendelserne til Jobpatruljens hotline og brevkasse handler ofte om konkrete udfordringer som f.eks. manglende løn og løntillæg, manglende ansættelseskontrakt, manglende feriepenge og uretmæssige fyringer. Det er nogle af de udfordringer, hvor en fagforening kan rådgive og hjælpe med sagen.

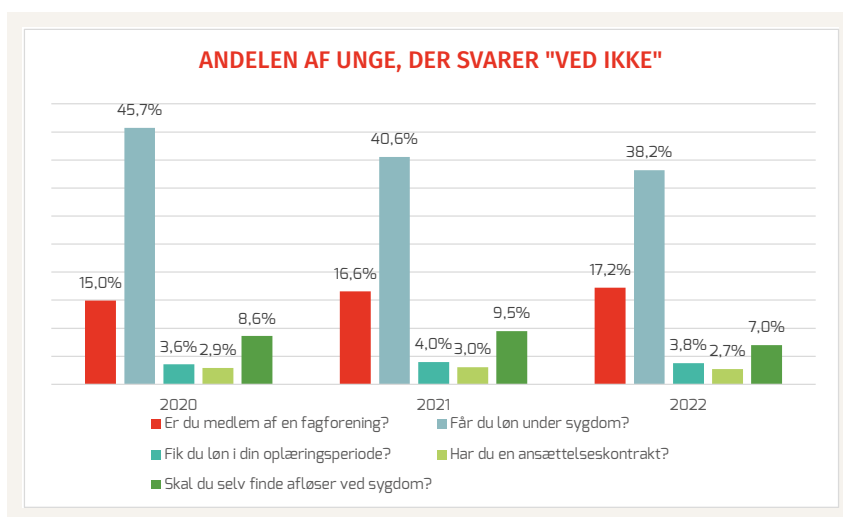
Tallene i denne rapport er et udtryk for, at der fortsat er et stort behov for fagforeningernes indsatser, som er målrettet unge 13-17-årige. Fagforeningerne kan sagtens blive bedre til at oplyse de unge 13-17-årige om, hvorfor det kan være en fordel at være medlem af en fagforening. Der er behov for fokus på organiseringen af de unge, som er nye på arbejdsmarkedet.

Figur 21: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der er medlem af en fagforening.

ANDELEN AF UNGE, DER SVARER "VED IKKE"

Andelen af unge 13-17-årige, der svarer "ved ikke" i vores undersøgelser er relativt høj. Der er fortsat et potentiale for at oplyse unge 13-17-årige om deres rettigheder i deres fritidsjob. Udover at de unge ikke kender deres rettigheder, viser vores undersøgelser også, at 17,2% af de adspurgte unge ikke ved, om de er medlem af en fagforening.

Figur 22: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, som svarer "ved ikke".

BRANCHESAMMENLIGNINGER

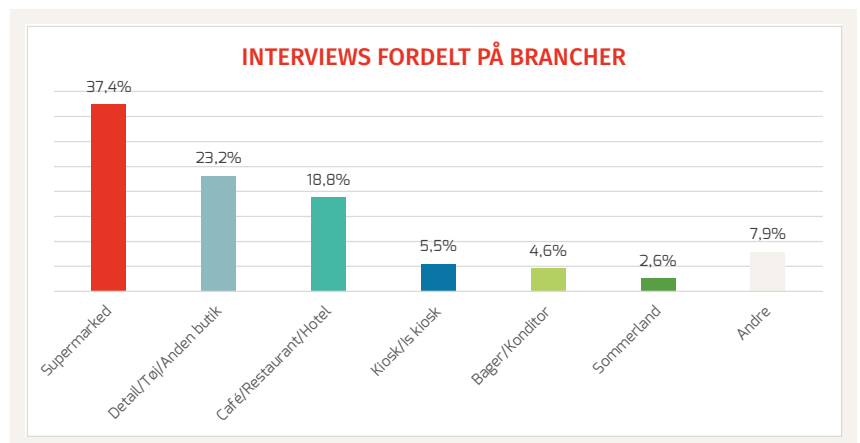
Langt de fleste unge 13-17-årige er ansat inden for de samme brancher. Jobpatruljen har derfor primært foretaget interviews med unge fritidsjobbere i følgende brancher:

- Supermarkeder og købmænd
- Detailbutikker (tøjbutikker og andre butikker)
- Caf er, restauranter og hoteller
- Kiosker og iskiosker
- Bagerier og konditorier
- Sommerlande og turistattraktioner

Særligt supermarkeder, detailbutikker og café-/restaurant- og hotelbranchen udgør en stor andel af vores interviews. I år har vi som noget nyt valgt at medtage brancherne detailbutikker (tøjbutikker og andre butikker) og kiosker/iskiosker, da vi inden for disse brancher har et relativt stort datagrundlag til vores sammenligning. For overskuelighedens skyld har vi valgt at give hver branche den samme farve gennem rapportens branchesammenligninger.

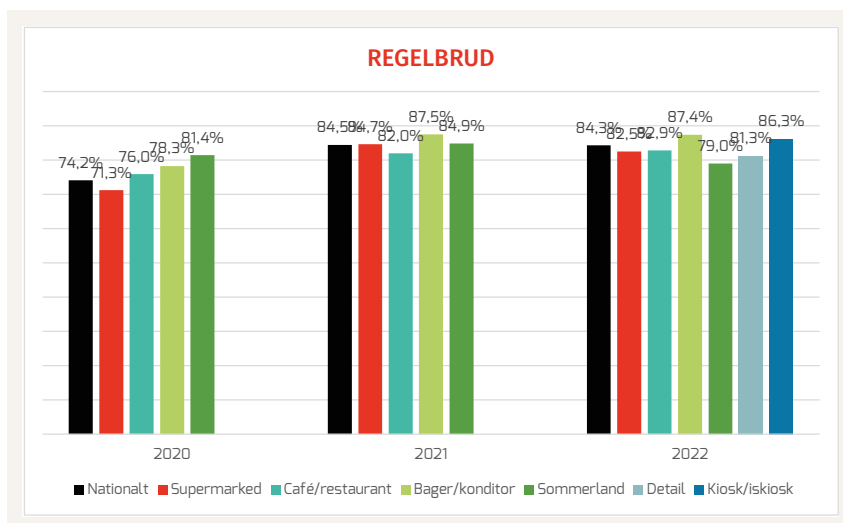
Vi har også foretaget interviews i f.eks. biografteater, byggemarkeder, gartneri/landbrug og tankstationer. Vi har dog valgt ikke at beregne data og medtage disse brancher i sammenligningen ud fra den vurdering, at datagrundlaget er for småt.

Figur 23: Andelen af interviews foretaget af Jobpatruljen i 2022 fordelt på forskellige brancher.

GENERELT REGELBRUD

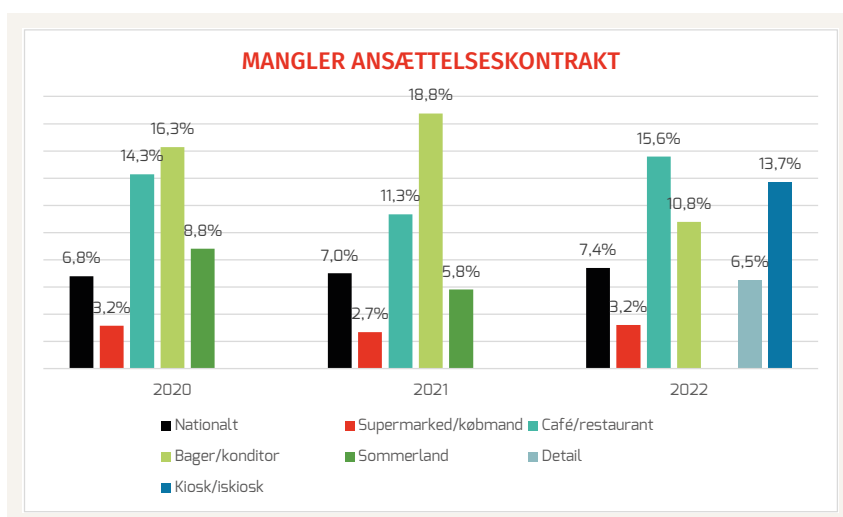
Sammenligner man brancher, kan man se en relativt stor forskel i andelen af unge, der oplever brud på deres rettigheder. Der sker desværre mange brud inden for samtlige brancher, men det er især inden for brancher som bagerier/konditorier og kiosker/iskiosker, at vi ser en høj andel af unge 13-17-årige, der oplever brud på deres rettigheder.

Figur 24: Andelen af unge 13-17-årige, der har oplevet et eller flere brud på rettighederne i deres ansættelsesforhold fordelt på brancher.

ANSÆTTELSE ANSÆTTELSESKONTRAKT

Sammenligner man udvalgte brancher de seneste tre år, kan man se, at der i nogle brancher er ansat flere unge uden ansættelseskontrakter. Det gælder især brancher som café/restaurant/hotel, bager/konditor og kiosk/iskiosk. I år har vi valgt at medregne unge, der arbejder i kiosker/iskiosker, hvor vi ser, at 13,7% af de unge arbejder uden en ansættelseskontrakt. I år har det desværre ikke været muligt at medregne unge, der arbejder i sommerlande grundet manglende data. Det er værd at bemærke, at der er sket et markant fald i andelen af unge, der arbejder inden for bager/konditor, som mangler en kontrakt siden sidste år. Der er sket en stigning i andelen af unge, der arbejder uden kontrakt i caféer, restauranter og hoteller.

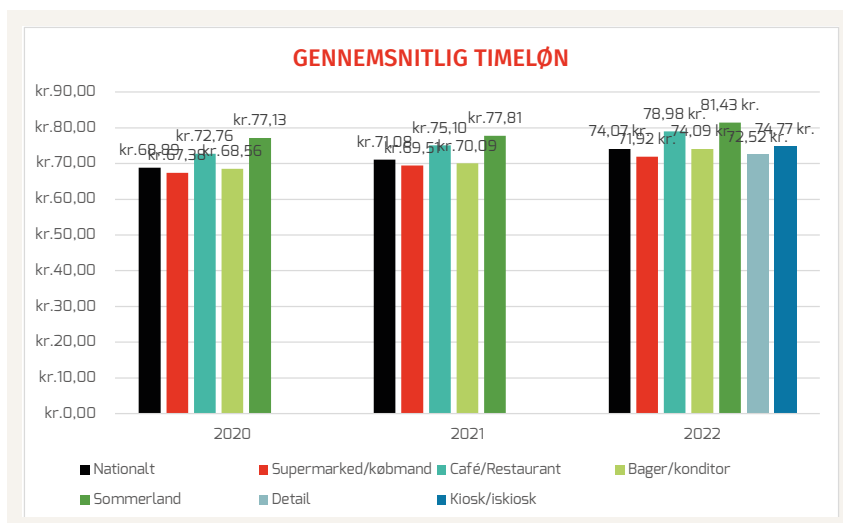

Figur 25: Andelen af unge 13-17-årige, der arbejder uden en ansættelseskontrakt fordelt på forskellige brancher.

LØN

GENNEMSNITLIG TIMELØN

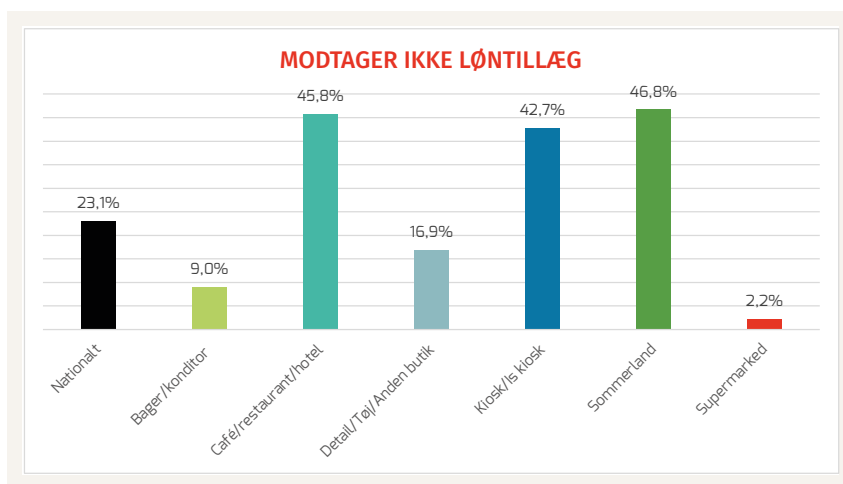
Hvis man sammenligner brancher, kan man se, at sommerlande og café-, restaurant- og hotelbranchen generelt ligger over landsgennemsnittet. Generelt er unge 13-17-årige højest lønede i sommerlande. Der skete et fald i lønnen efter 2019, som dog er på vej til samme niveau som tidligere. Nogle brancher som supermarkeder og detailbranchen har en timeløn, ligger under den gennemsnitlige timeløn. Det kan skyldes, at det er brancher, hvor der ofte er indgået overenskomst med en fagforening. Den samlede løn består derfor af en grundløn og et tillæg for f.eks. aften- og weekendarbejde. Figur 26 skal derfor ses i sammenhæng med figur 27.

Figur 26: Udviklingen i den gennemsnitlige timeløn i kr. for unge mellem 13-17 år fordelt på brancher.

LØNTILLÆG

Løntillæg ved f.eks. aften- og weekendarbejde afhænger ligeledes af, om arbejdspladsen har indgået en overenskomst med en fagforening. I vores undersøgelse svarer 70,6% af de unge 13-17-årige, at de får løntillæg ved f.eks. aften- eller weekendarbejde. 20,6% svarer, at de ikke får løntillæg og 8,1% ved det ikke. Sammenligner man de forskellige brancher, er der stor forskel på, om de unge 13-17-årige får løntillæg for aften- og weekendarbejde. Dette skyldes højst sandsynligt forskellen i overenskomstdækningen inden for de forskellige brancher.

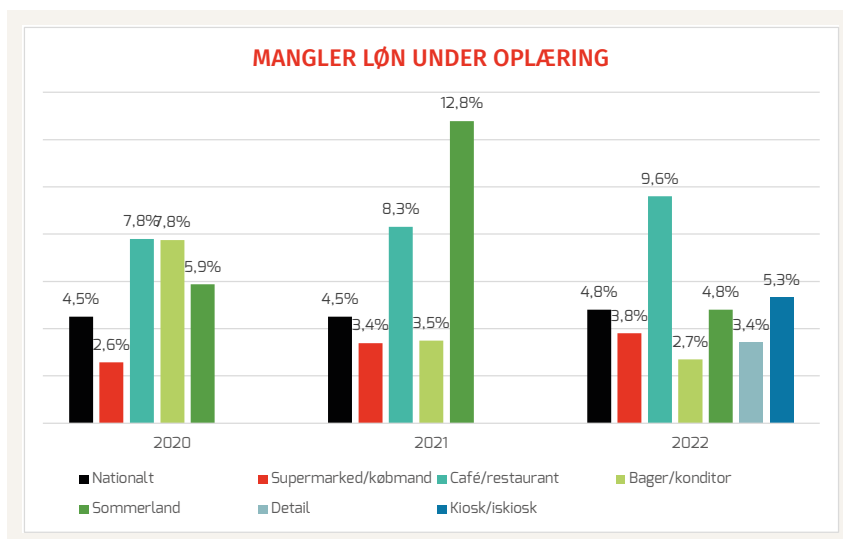
Figur 27: Andelen af unge 13-17-årige, der ikke modtager løntillæg ved aften- og weekendarbejde fordelt på brancher.

LØN UNDER OPLÆRING

Andelen af unge, der ikke får løn under oplæring, afhænger i høj grad af, hvilken branche, der er tale om. Vores undersøgelse viser, at det især er inden for café-, restaurant- og hotelbranchen, at unge bliver ansat "under oplæring" eller "på prøve" uden løn. Vores undersøgelser viser også, at der inden for alle brancher er sket en stigning de seneste 5 år i andelen af unge, der mangler løn under oplæring. I Jobpatruljen mener vi, at man skal have løn for det arbejde man udfører, uanset branche.

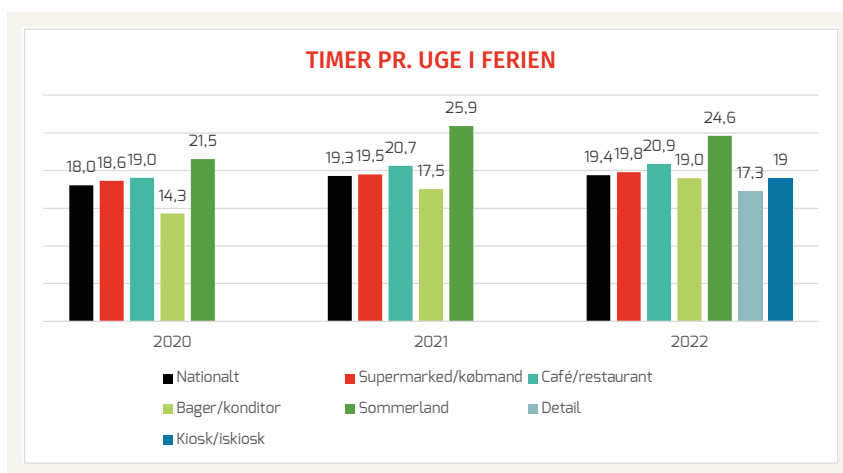
Figur 28: Andelen af unge 13-17-årige, der mangler løn under oplæring fordelt på brancher.

ARBEJDS- OG HVILETID ARBEJDS- OG HVILETID ARBEJDS- OG HVILETID

I Jobpatruljen er vores erfaring, at mange unge 13-17-årige især har lange vagter og mange ugentlige timer i sommerferieperioden. Vores undersøgelse viser også her, at der er forskel mellem brancherne. Den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er især høj i sommerlande og i café-, restaurant og hotelbranchen, som er brancher, der oftest har mange kunder og gæster i sommerperioden.

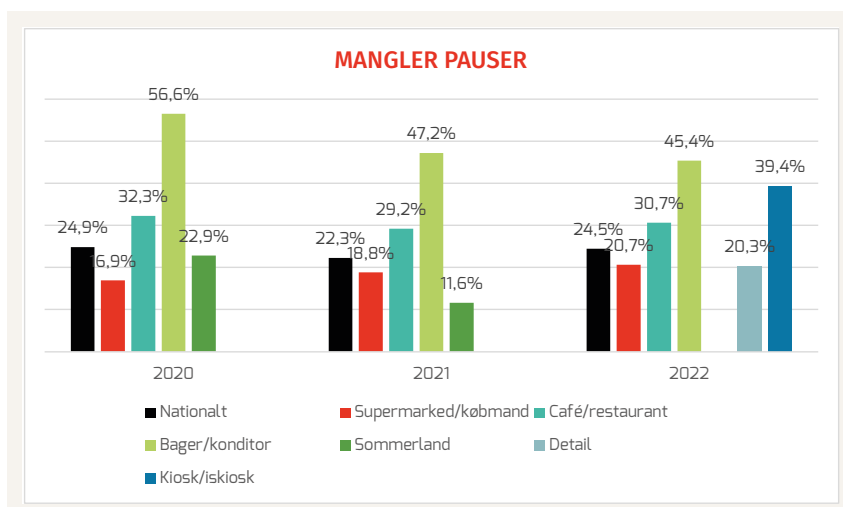
Figur 29: Udviklingen i unge 13-17-åriges gennemsnitlige ugentlige arbejdstimer i ferien fordelt på brancher.

PAUSER

Andelen af unge, som mangler pauser, afhænger ligeledes af branche. Vores undersøgelser viser, at de unge 13-17-årige især mangler deres pause inden for brancherne bageri/konditori og kiosker/iskiosker. Hvis vi sammenligner med figur 36 kan vi se, at der kan være en sammenhæng mellem de brancher, hvor de unge mangler pauser og de brancher, hvor de unge arbejder alene. Det kan være en stor udfordring at få tid til f.eks. at gå på toilettet, hvis man arbejder alene og ikke kan få mulighed for at holde en pause.

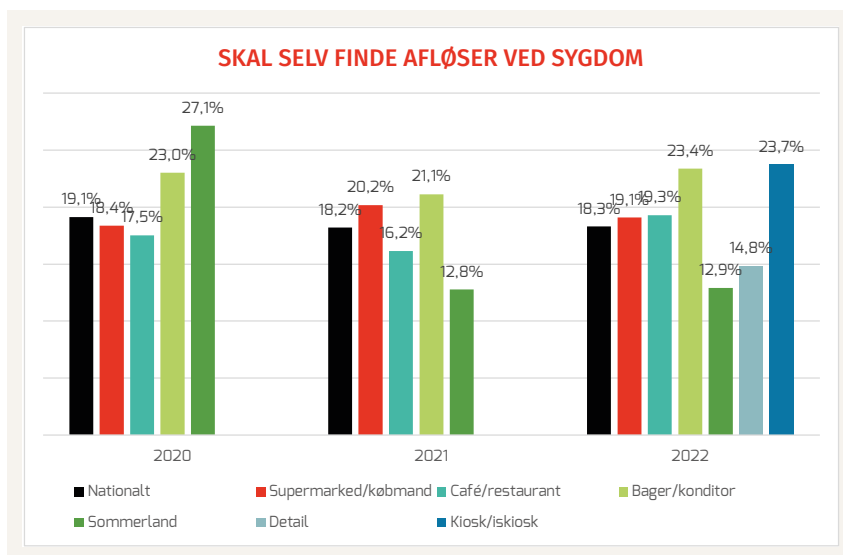
Figur 30: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der har ingen eller mindre end 30 minutters pause efter 4,5 timers arbejde fordelt på brancher.

SYGDOM AFLØSER VED SYGDOM

Sammenligner vi andelen af unge, der selv skal finde en afløser ved sygdom inden for forskellige brancher, ser vi en tendens til, at det igen er inden for bager/konditor og kiosk/iskiosk, at rettighederne ikke overholdes. Vi ser også en tendens til, at de unge selv skal finde deres afløser inden for disse brancher, som ofte ikke har mange ansatte. Her kan det være en stor udfordring selv at finde en afløser, hvis man ikke har ret mange kollegaer. En risiko kan være, at de unge føler sig forpligtet til at dukke op på arbejde, selvom de er syge.

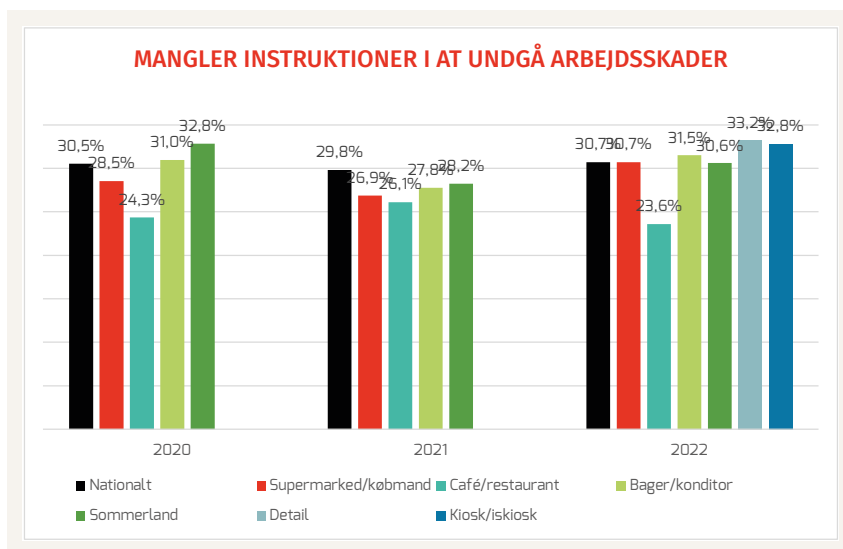
Figur 31: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der selv skal finde afløser ved sygdom fordelt på brancher.

ARBEJDSMILJØ INSTRUKTION

Sammenligner vi andelen af unge 13-17-årige inden for forskellige brancher, der mangler instruktion i at undgå arbejdsskader, kan vi se, at det især gælder inden for detailbranchen og kiosker/iskiosker. Ser vi på udviklingen kan vi se, at der er sket en stigning i andelen af unge, der mangler instruktion inden for bager/konditor og til gengæld et fald i andelen af unge inden for café-, resaurant- og hotelbranchen, der mangler instruktion i at udføre arbejdet.

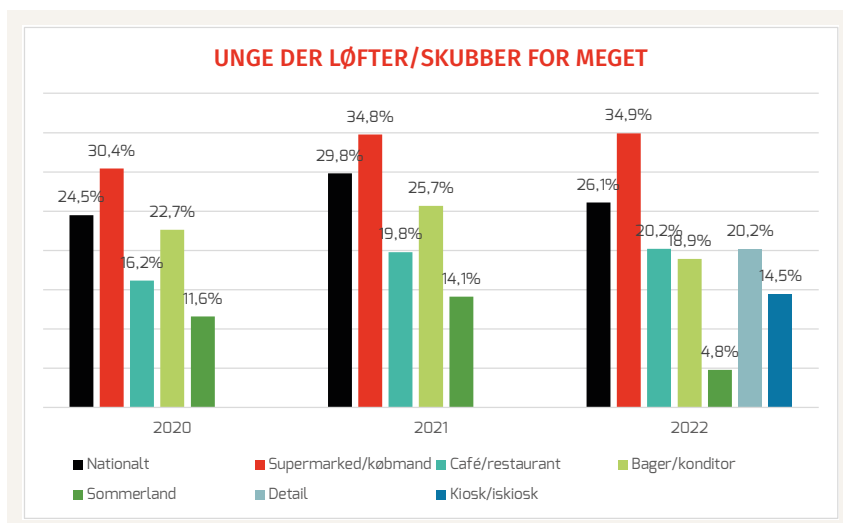
Figur 32: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der mangler instruktion i tunge løft, træk, brug af maskiner, brug af kemikalier m.m.

LØFT OG SKUB

Sammenligner vi andelen af unge, der løfter og/eller skubber mere end tilladt, kan vi se en tendens til, at det især gælder for supermarkeder/købmænd, og at der de seneste tre år inden for denne branche er sket en stigning i andelen af unge, der løfter og/eller skubber for meget. Risikoen ved at løfte og/eller skubbe mere end tilladt kan være, at man får en arbejdsskade.

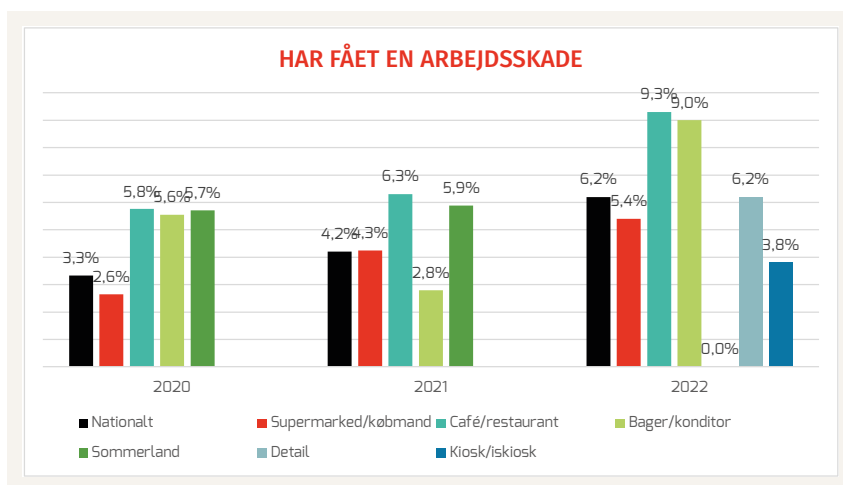
Figur 33: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der løfter og/eller skubber mere end tilladt.

ARBEJDSKADER

Sammenligner vi andelen af unge 13-17-årige, der har fået en arbejdsskade inden for forskellige brancher, kan vi se, at andelen af arbejdsskader især er høj inden for brancherne bager/konditor og café/restaurant/hotel. Ser vi på udviklingen de seneste tre år, kan vi også se, at der er sket en stigning i andelen af arbejdsskader inden for netop disse brancher. En glædelig nyhed er, at ingen af de unge vi i år har talt med i sommerlande, har fået en arbejdsskade.

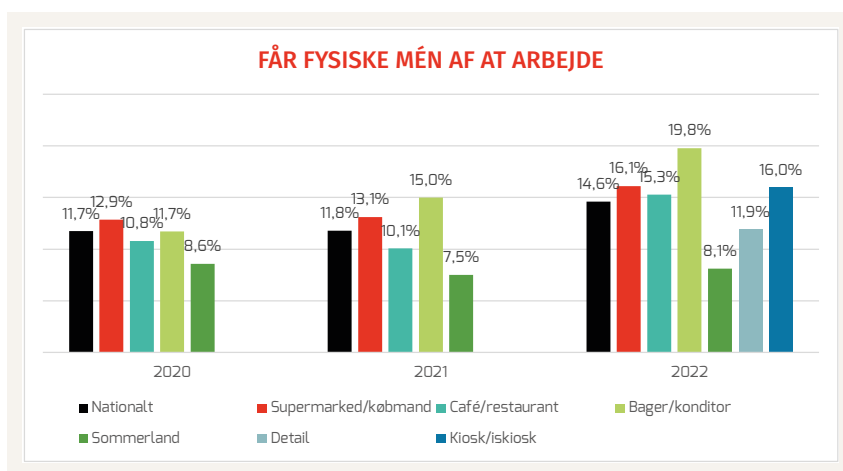
Figur 34: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der har fået en arbejdsskade inden for forskellige brancher.

FYSISKE MÉN

Fysiske mén kan for eksempel være ondt i ryggen, ondt i hovedet eller udslæt. Når vi sammenligner andelen af unge 13-17-årige, der oplever at få fysiske mén af at gå på arbejde inden for forskellige brancher, kan vi se, at det især sker inden for bagerier/konditorier, og at der her er sket en stigning inden for de seneste tre år i andelen af unge, der har fået fysiske mén. Det er selvfølgelig uacceptabelt, at næsten hver 5. unge, der arbejder i bagerier/konditorier, skal opleve at få fysiske mén. I år ser vi desværre også en stigning i andelen af unge, der har fået fysiske mén inden for supermarkeder/købmænd og café/restaurant/hotel, og det er en bekymrende udvikling.

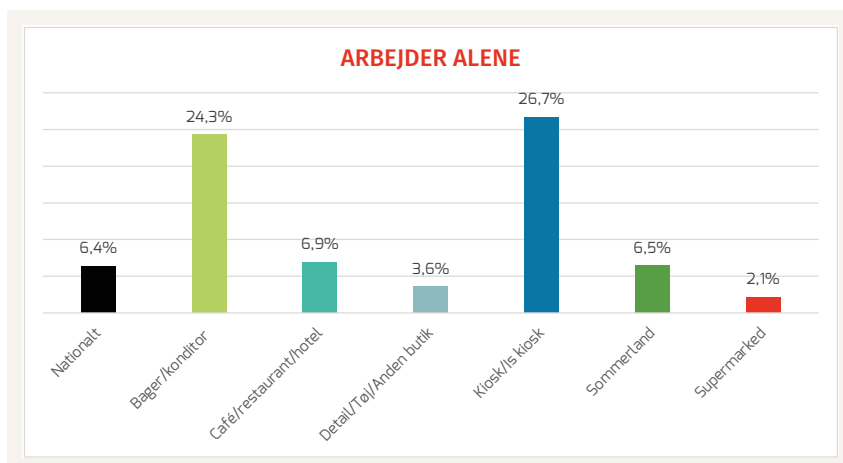
Figur 35: Udviklingen i andelen af unge 13-17-årige, der får fysiske mén (ondt i ryggen, ondt i hovedet, udslæt eller lign.) af deres arbejde inden for forskellige brancher.

ALENE PÅ JOB

Når man er under 18 år, skal man som hovedregel være under tilsyn af en person, der er fyldt 18 år. Sammenligner vi brancher, er der en stor forskel på, hvor de unge arbejder alene. Det er særligt hos bagerier/konditorier og kiosker/iskiosker, at op mod hver fjerde unge arbejder alene.

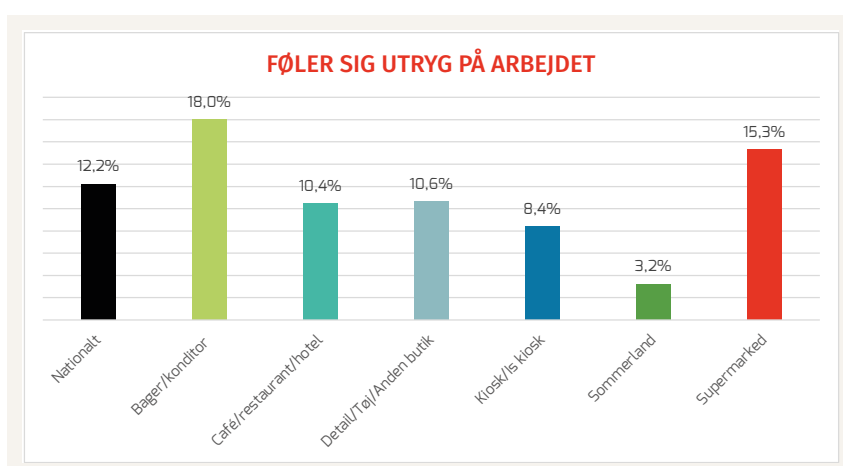
Figur 36: Andelen af unge 13-17-årige, der er alene på arbejdet fordelt på brancher.

UTRYGHED PÅ ARBEJDET

Sammenligner vi brancher, ser vi især, at andelen af unge, der føler sig utryk på arbejdet er højt i især supermarkeder og bagerier/konditorier. Hos bagerier/konditorier kan utrygheden hænge sammen med den store andel af unge, der arbejder alene, som ses i figur 36. I supermarkeder kan den relativt store andel af unge, der føler utryghed på arbejdet hænge sammen med en nedsættende tone eller trusler fra kunder. En ny undersøgelse foretaget af HK Handel i 2022 viser, at 80% af de butiksansatte har oplevet at blive talt grimt eller nedsættende til af kunder og at 14% har oplevet at få verbale trusler af kunder. Det er en bekymrende tendens, hvis det også går ud over unge fritidsjobbere.

Figur 37: Andelen af unge, der føler sig utryk på arbejdet.

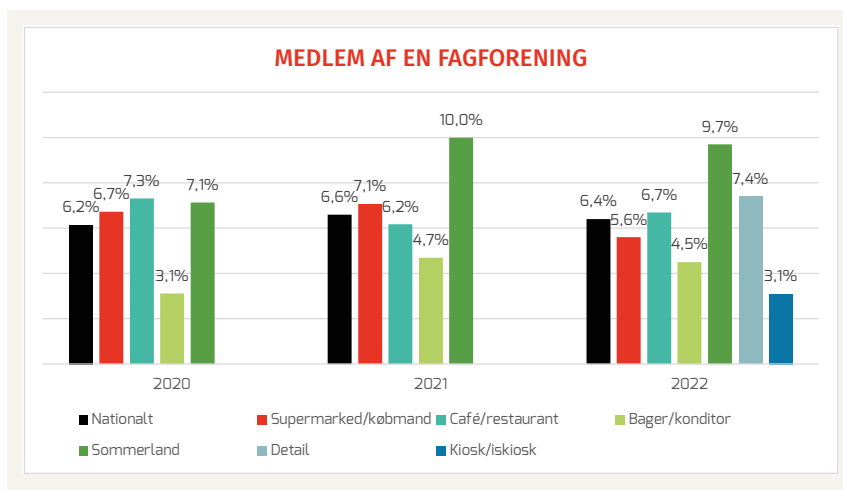

Læs mere om undersøgelsen foretaget af HK Handel i 2022 blandt 2.302 butiksansatte på <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/nyetal-butiksansatte-bliver-svinet-til-af-kunderne-i-stor-stil?publisherId=13559526&releaseld=13652761>

FAGFORENINGSMEDLEMSKAB

Jobpatruljens rapport for 2022 viser desværre igen et generelt fald i organiseringsgraden for de unge 13-17-årige. Fordelt over forskellige brancher ser vi et fald i andelen af medlemmer inden for stort set alle brancher siden 2021.

Ser vi på resultaterne i denne rapport er der ingen tvivl om, at der fortsat er behov for fokus på både at oplyse unge 13-17-årige om deres rettigheder og på at organisere de 13-17-årige inden for alle brancher i hele landet. Fagbevægelsen har en opgave i både at oplyse og organisere de yngste på arbejdsmarkedet, så de får en god og tryk start på arbejdslivet. Det er en opgave, som Jobpatruljen fortsat gerne bidrager til.

Figur 38: Andelen af unge, der er medlem af en fagforening fordelt på forskellige brancher.

JOBPATRULJEN

Weidekampsgade 8
DK 0900 København C
Hotline: 8024 1010
jobpatruljen@jobpatruljen.dk

Design: www.grafiskofdeling.dk

JOBPATRULJEN
FAGBEVÆGELSEN - VI GØR DIG STÆRKERE!